

OBEC MARKUŠOVCE, Michalská 51, MARKUŠOVCE
Ing. Františka Šteinerová, hlavný kontrolór obce

Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu obce Markušovce za rok 2015

Na základe ustanovenia § 18f, odst. 1 písmeno c, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov a plánu kontrolnej činnosti schváleného uznesením OZ č. 105/2016 zo dňa 8. 2. 2016 predkladám obecnému zastupiteľstvu odborné stanovisko k záverečnému účtu obce za rok 2015.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce Markušovce za rok 2015 som spracovala na základe zverejneného návrhu záverečného účtu Obce Markušovce za rok 2015, výkazov o plnení rozpočtu obce a ZŠsMŠ Markušovce k 31. 12. 2015 a výkazov ročnej účtovnej závierky obce /súvaha, výkaz ziskov a strát, poznámky/, a čiastočne aj z údajov ročnej účtovnej závierky ZŠsMŠ Markušovce /poznámky/.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU OBCE MARKUŠOVCE

Návrh záverečného účtu obce Markušovce za rok 2015 má byť predložený na rokovanie obecného zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 30. júna rozpočtového roka. V čase písania stanoviska na základe získaných informácií rokovanie o záverečnom účte by malo byť bodom programu OZ zvolaného do stanoveného termínu.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu obce Markušovce za rok 2015 je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh záverečného účtu má byť na základe § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov pred jeho schválením zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým. K zverejneniu na internetovej stránke obce došlo 2. 6. 2016 a na výveske obecného zastupiteľstva 6.6.2016 bez prílohy č. 1. Lehota 15 dní začína plynúť deň po zverejnení.

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany obce

Obec si splnila povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a dala si overiť účtovnú závierku audítorom podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 9 ods. 4).

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v pôsobnosti obce
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 a § 8 ods. 5 v členení podľa jednotlivých príjemcov, ak nie sú obcou celkom zverejnené iným spôsobom
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- g) hodnotenie plnenia programov obce

Údaje o plnení rozpočtu v časti týkajúcej sa príjmov sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Údaje týkajúce sa plnenia výdavkov považujem za slabé a nedostatočné, pretože sú zostavené v podobe, v akej rozpočet nebol schválený. Podľa údajov uvedených v záverečnom účte na strane 8 čerpanie rozpočtových položiek bežného rozpočtu je prílohou č.1. Táto príloha v čase písania stanoviská nebola nikde zverejnená a chýbala aj pri písomnej podobe.

B. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Obec pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovala podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovala do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy finančne usporiadala svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu /**okrem vyúčtovania dotácie Slova FO Markušovce, ktorá je stále v riešení**/ ; ďalej usporiadala finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom. K rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov obec nemala žiadnu povinnosť.

Podľa údajov uvedených v časti 11. záverečného účtu rozpočtová organizácia obce – ZŠsMŠ Markušovce vrátila obci nevyčerpaných 9.842,- Eur určených na výdavky týkajúcich sa originálnych kompetencií a 20.711,- Eur určených na výdavky týkajúcich sa prenesených kompetencií. z dôvodu nepodpisania uznesenia OZ starostom obce týkajúceho sa 5. zmeny rozpočtu. Finančné prostriedky z originálnych kompetencií sa stávajú súčasťou prebytku roku 2015, finančné prostriedky z prenesených kompetencií boli opätovne vrátené ZŠsMŠ Markušovce, ktoré má táto rozpočtová organizácia obce právo použiť v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy č.523/2004 Z.z., § 26 ešte aj v roku 2016. Zo štátneho rozpočtu obec nevyčerpaná dotáciu MV SR na deratizáciu, dezinfekciu a dezinfekciu v marginalizovaných rómskych komunitách, ktorá prišla v závere roka 2015 a v zmysle usmernení poskytovateľa dotácie obec mohla minúť dotáciu do 31. 3. 2016. Na druhej strane obec má nevyplatenú pohľadávku od ÚPSVR týkajúcu sa aktivačných prác formou menších obecných služieb pre obec v sume 4.683,72 Eur a § 50 j v sume 4.269,99 Eur, ktorá vznikla z dôvodu 2-3 mesačného sklzu pri preplácaní výdavkov od ÚPSVR. Príjmy z tejto pohľadávky je potrebné začleniť do bežných príjmov roku 2016 /spolu 8.953,71 Eur./

1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE

Podľa zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec má povinnosť zostaviť svoj rozpočet a pred schválením ho zverejniť zákonným spôsobom. Na základe zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 9 je obec povinná zostaviť viacročný rozpočet . Obec Markušovce schválila viacročný rozpočet na roky 2015 – 2017 (ďalej len „rozpočet“) uznesením č.232/2014, dňa 21. 10. 2014. Komentár k nemu chýba. Obec zostavila rozpočet na rok 2014 v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako bežný, kapitálový a finančné operácie. **Súčasťou schválenia rozpočtu malo byť v zmysle § 10, ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. aj predloženie a schválenie rozpočtu výdavkov podľa programov obce. Túto povinnosť si obec neplní už niekoľko rokov.** Z toho dôvodu údaje uvedené v časti 12. záverečného účtu nemožno považovať za pravdivé ani v časti plán, ani v časti skutočnosť, keďže OZ nemalo pri schvaľovaní viacročného rozpočtu na roky 2015 – 2017 programový rozpočet predložený vôbec. Cieľom programového rozpočtovania verejnej správy nebolo členenie výdavkov podľa ďalších kritérií, ale stanovenie cieľov a programov obce, čo za plánované výdavky chce obec dosiahnuť. Neujasnenie si cieľov a zámerov medzi vedením obce možno považovať za jednu z príčin nezhôd starostu obce a obecného zastupiteľstva.

V zmysle § 10, ods. 8 zákona o rozpočtových opatreniach je **obec povinná** pri zostavovaní rozpočtu postupovať okrem tohto zákona aj podľa osobitného predpisu, čo je ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti z 8. decembra 2011. OZ sa so žiadneho materiálu predloženého k rozpočtu nedozvedelo, či predložený rozpočet spĺňa kritéria uvedené v tomto zákone.

Podľa článku 9 Zverejňovanie údajov, odst. 1 zákona o rozpočtovej zodpovednosti, subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu má byť aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. **Podľa ods. 2 subjekty verejnej správy sú povinné zverejňovať údaje o rozpočte v odst. 1 do 30 dní po schválení ich rozpočtu a do 60 dní po skončení rozpočtového roka.** Obec Markušovce si nespĺnila danú povinnosť za rok 2015 celkom. Zverejnený schválený rozpočet za rok 2015 na internetovej stránke obce neobsahuje všetky údaje uvedené vyššie /ani za predchádzajúce roky/. Zo zverejneného rozpočtu sa nedá zistiť dátum, kedy došlo k zverejneniu a či lehota 30 dní po schválení rozpočtu bola dodržaná. Obec Markušovce nemala v zákonnej lehote 60 dní po skončení rozpočtového roka na svojej stránke zverejnené ani skutočné plnenie rozpočtu za rok 2015. Túto povinnosť si obec v zmysle uvedeného zákona neplní už niekoľko rokov. V súčasnosti sa k zverejneným plánom postupne dopĺňa aj skutočnosť plnenia rozpočtov za jednotlivé staršie roky /viď stránka obce/samospráva/rozsčtet. V priebehu roka 2015 došlo k 4 zmenám rozpočtu. Údaje o zmenách neboli pri rozpočte zverejnené vôbec.

Rozpočet obce Markušovce na rok 2015 bol zostavený a schválený ako schodkový /údaje bez finančných operácií - zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 2, bod b./ Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu mal byť vykrytý prebytkom bežného rozpočtu a zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov /finančné operácie/ - bližšie tab. č.1.

Schválený zverejnený rozpočet neobsahuje výsledok hospodárenia za jednotlivé druhy rozpočtu – bežný, kapitálový a rozdiel finančných operácií, ktorý nevchádza do prebytku. Obsahuje iba údaje za príjmy a výdavky celkom za obec, vrátane príjmov a výdavkov svojej jedi-

nej rozpočtovej organizácie – ZŠsMŠ Markušovce, čo považujem za nepostačujúce pre sledovanie výsledkov obce a rozhodovanie OZ.

Tabuľka č. 1 Schválený rozpočet na rok 2015 v roku 2014 v Eur

Rozpočet	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Spolu bez FO	FO	Spolu s FO
Príjmy-obec	2395662	0	2395662	86128	2481790
Prájmky ZŠsMŠ	12150	0	12150	0	12150
PRÍJMY SPOLU:	2407812	0	2407812	86128	2493940
Výdavky obec	751872	314500	1066372	36792	1103164
Výdavky ZŠ s MŠ	1382987	0	1382987	0	1382987
VÝDAVKY SPOLU:	2134859	314500	2449359	36792	2486151
Výsledok P-V	272953	-314500	-41547	49336	7789

Zdroj: Návrh rozpočtu Obce Markušovce na rok 2015

Hospodárenie obce v roku 2015 dokumentuje nasledovná tabuľka č.2 v Eur:

Rozpočet	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet:			
Príjmy-obec	2 395 662	2 680 343	2 653 734
- ZŠsMŠ	12 150	12 150	16 238
Bežné príjmy celkom /vrátane ZŠsMŠ/	2 407 812	2 692 493	2 669 972
Výdavky-obec	751 872	959 093	714 383
-ZŠsMŠ	1 382 987	1 468 895	1 403 991
Bežné výdavky celkom /vrátane ZŠsMŠ/	2 134 859	2 427 988	2 118 374
Prebytok bežného rozpočtu	272 953	264 505	551 598
Kapitálový rozpočet:			
Príjmy	0	300	150
Výdavky	314 500	242327	62 741
Schodok kapitálového rozpočtu	-314 500	-242027	-62 591
Prebytok/schodok rozpočtu= BR+KR	-41 547	22 478	489 007
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	86 128	28 060	16 797
Výdavkové finančné operácie	36 792	35 096	35 094
Rozdiel vo finančných operáciách	49 336	-7 036	-18 297

Zdroj: Finančné výkazy obce a ZŠsMŠ Markušovce k 31. 12. 2015+ údaje z fin. komisie

K vykonávaným zmenám rozpočtu musím uviesť, že obec Markušovce nemá ani v roku 2016 vyriešený problém s platnosťou a účinnosťou legislatívy, ktorá upravuje vykonávanie zmien rozpočtu obce zo strany oprávnených orgánov a tiež prípravu rozpočtu, jeho zverejňovanie a sledovanie jeho výsledkov. Za rok 2015 dostali poslanci OZ skutočný stav plnenia celkového rozpočtu len raz k 31. 8. 2015, ktorý si navyše v tabuľkovej podobe urobili sami na základe poskytnutých podkladov. Čiastkové poskytovanie údajov pri zmenách považujem za nedostatočné. Prijímať opatrenia a zmeny bez poznania celkového stavu je riziko, že obec sa dostane do stavu, ktorý ho môže ohroziť. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy č. 583/2004 Z.z. , § 12, odst. 3 ukladá obci sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, pričom schodok bežného rozpočtu obce môže vzniknúť len z dôvodu použitia prostriedkov rezervného fondu podľa § 10 ods.9 alebo použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch.

V tabuľke č. 2 uvádzam súhrnné údaje po všetkých zmenách rozpočtu. Kontrolou údajov uvedených vo finančnom výkaze týkajúcom sa plánu rozpočtu po zmenách a údajov z finančnej komisie som zistila rozdiel v celkových plánových bežných a kapitálových výdavkov v sume +/- 14 610,- Eur. V stanovisku pri hodnotení uvádzam údaje z finančných výkazov o plnení rozpočtu.

1. 1. Zhodnotenie príjmov rozpočtu

Z celkových príjmov rozpočtu /2 671 969,- Eur/ najvyššiu sumu predstavujú príjmy bežného rozpočtu v sume 2 669 972, z toho bežné príjmy obce boli 2 653 734,- Eur a bežné príjmy ZšsMŠ 16 238,- Eur.. Kapitálové príjmy sa obci podarilo získať iba predajom pozemkov v sume 150,- Eur. Príjmové finančné operácie v sume 16 797,- Eur sú v skutočnosti zostatky príjmov z minulého roka /dotácia od štátu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školsťva a prostriedky fondu opráv a údržby/, ktoré do konečného výsledku hospodárenia obce /prebytku/ nevstupujú z dôvodu, že sú to príjmy minulého roka.

Tabuľka č. 3 Príjmy rozpočtu za roky 2013, 2014, 2015 v Eur

Príjmy	Plán 2015 schválený	Plán 2015 po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
Bežné - obec	2 395 662	2 680 343	2 653 734	2 366 225	2 259 703
ZšsMŠ	12 150	12 150	16 238	17 548	14 024
Bežné spolu	2 407 812	2 692 493	2 669 972	2 383 773	2 273 727
Kapitálové	0	300	150	4 694	22 470
Príjmové fin.operácie	86 128	28 060	16 797	33 338	592
Príjmy spolu:	2493940	2 720 853	2 686 919	2 421 805	2 296 789
Príjmy bez fin.operácií	2407812	2 692 793	2 670 122	2 388 467	2 2296 197

Zdroj: Záverečné účty obce Markušovce 2013-2015 + schválené rozpočty 2015

Oproti pôvodne schválenému rozpočtu došlo k zvýšeniu plánu celkových príjmov o 226 913,- Eur, v skutočnosti sa príjmy zvýšili oproti pôvodne schválenému rozpočtu o 192 979,- Eur. V porovnaní skutočnosti s plánom po všetkých zmenách je pokles príjmov o 33 934,- Eur, čo predstavuje plnenie na 98,75 %. V porovnaní s rokmi 2014 a 2013 celkové príjmy obce bez finančných operácií v roku 2015 vzrástli a majú rastúci trend /viď tab. č. 3/.

Z rozboru plnenia celkových príjmov uvedených v záverečnom účte najvyšší podiel majú bežné príjmy a z nich granty a transféry, po nich daňové príjmy a nedaňové príjmy. Z celkových príjmov bez finančných operácií v sume 2 670 122,- Eur /100 %/, granty a transféry v sume 1 450 385,- Eur tvoria 54,32 %, daňové príjmy v sume 1 093 419,- Eur, tvoria 40,95 % a nedaňové príjmy v sume 109 931,- Eur tvoria 4,12 %.

Z grantov a transférov najvyšší príjem predstavoval príjem od Okresného úradu Košice – odbor školstva na prenesený výkon štátnej správy, ktorý pozostával z viacerých príspevkov. Z daňových príjmov 1 093 419,- Eur /100 %, najvyšší podiel tvorili podielové dane v sume 1 008 292,- Eur, čo je 91,53 %. Vlastné daňové príjmy predstavujú rozdiel 85 127,- Eur, čo je v % vyjadrení len 8,47 %. Granty a transféry a podielové dane sú zároveň príjmy, ktoré najviac prispeli k rastu celkových príjmov bez finančných operácií oproti pôvodne schválenému rozpočtu na rok 2015 v roku 2014. Podielové dane okrem toho predstavujú príjmy, s ktorými má obec najmenej práce pri ich získavaní. K zvýšeniu plánovaných údajov podielových daní došlo z dôvodu, že v čase schvaľovania rozpočtu v roku 2014 ešte neboli známe prognózy Ministerstva financií. Skutočnosť oproti plánu bola ešte vyššia. Skutočný príjem za podielové dane je oveľa vyšší aj oproti rokom 2014 a 2013, k čomu prispelo jednak zvýšenie % prerozdelenia daňových príjmov zo štátneho rozpočtu, jednak vyšší výber daní na celoštátnej úrovni a čiastočne aj vyšší počet obyvateľov Markušoviec, ktorá má vplyv na výšku podielových daní. Návrhy rozpočtu na rok 2015 neobsahujú súhrnné údaje podľa štruktúry bežných príjmov v zmysle ekonomickej klasifikácie, čo je potrebné do budúcnosti doplniť. Za slabý považujem výber vlastných daňových príjmov obce v zmysle platných VZN.

Tab. č. 4 Prehľad niektorých druhov bežných príjmov príjmov za roky 2013-2015 v Eur

Príjmy	Plán 2015 schválený	Plán 2015 po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
Granty a transféry celkom	1 280 523	1 462 356	1 450 385	1 287 226	1 237 657
Daňové príjmy	1 017 139	1 118 657	1 093 418	969 930	920 872
- z nich podielové dane	886 379	988 097	1 008 292	889 329	806 462
- daň z nehnuteľnosti	78 350	78350	42 056	38 036	71 815
- poplatok za KO a drobný stavebný odpad	51 030	51030	41 685	41 347	40 608
Nedaňové príjmy	98 000	99 330	109 931	109 069	104 268

Zdroj: Záverečné účty Obce Markušovce za roky 2013-2015+schválené rozpočty r. 2015

1. 2 Zhodnotenie výdavkov rozpočtu obce

Tabuľka č. 5 Výdavky rozpočtu za roky 2013, 2014, 2015 v Eur

Výdavky	Plán 2015 schválený	Plán 2015 po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
Bežné – obec	751 872	959 093	714 383	602 635	536 407
ZŠsMŠ	1 382 987	1 468 895	1 403 991	1 388 480	1 266 419
Bežné spolu	2 134 859	2 427 988	2 118 374	1 991 115	1 802 826
Kapitálové	314 500	242 327	62 741	262 689	166 967
Výdavkové fin.operácie	36 792	35 096	35 094	35 091	34 680
Výdavky spolu:	2 449 359	2 705 411	2 216 209	2 288 895	2 004 473
Výdavky bez fin.operácií	2 412 567	2 670 315	2 181 115	2 253 804	1 969 793

Zdroj: Záverečné účty Obce Markušovce za roky 2013-2015

Zhodnotenie bežných výdavkov obce uvedené v záverečnom účte obsahuje súhrnné údaje za niektoré ekonomické kategórie rozpočtovej klasifikácie v podobe, ktorá takto nebola nikde pri plánovaní uvedená, preto ho považovať iba za doplnok. Presné plnenie výdavkov je uvedené v tabuľkovej podobe plnenia rozpočtu obce za rok 2015, ktoré bolo vykonané neskoro a malo by byť súčasťou záverečného účtu ako príloha č. 1. Porovnaním plánovaných a skutočných výdavkov bolo zistené, že niektoré položky rozpočtu boli čerpané vo vyššej sume ako bol rozpočet schválený a plánovaný, čo svedčí o nedôslednej finančnej kontrole.

Porovnaním plánovaných výdavkov po zmenách a skutočnosti za rok 2015 možno konštatovať, že čerpanie celkových výdavkov bolo oproti plánu nižšie o 489.202,- Eur. Na základe tabuľky č. 5 bolo zistené, že oproti plánu došlo k nižšiemu čerpaniu finančných prostriedkov vo všetkých súhrnných členeniach rozpočtu – bežnom, kapitálovom, čoho dôsledkom aj vysoký kladný rozdiel príjmov a výdavkov rozpočtu obce za rok 2015. Výdavkové finančné operácie boli nižšie len o 2,- Eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom celkové výdavky vrátane finančných operácií klesli o 72 686,- Eur, v porovnaní s rokom 2013 je nárast celkových výdavkov bez finančných operácií o 211 736,- Eur. Výdavkové finančné operácie predstavujú predovšetkým splácanie istín z prijatých úverov v minulých rokoch.

Najnižšie čerpanie v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi obec mala pri kapitálových výdavkoch. Za nedostatok považujem nedokončenie začatých stavieb v predchádzajúcich rokoch /kultúrny dom, futbalové ihrisko, hokejové ihrisko/ a zmeškanie termínov na získanie finančných prostriedkov z prostriedkov EÚ týkajúce sa pokračovania výstavby ČOV a kanalizácie III. etapa. Za negatívum považujem tiež zmenu projektovej dokumentácie revitalizácie centrálnej zóny bez prerokovania v stavebnej komisii a následného odsúhlasenia v OZ a nevyjasnenie si konkrétnych plánov investícií v príslušných komisiách /stavebná, finančná/ pred začatím prác /najmä pred začiatkom projektovania/. Do budúcnosti je potrebné zlepšiť plánovanie kapitálových výdavkov a ich značenie v pláne rozpočtu podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie, ktoré v pôvodnom pláne rozpočtu na roky 2015-2017 nie je pri niektorých položkách rozpočtu uvedené vôbec, alebo je uvedená neúplne a tiež zlepšiť finančnú kontrolu pred 1. krokom. K zmenám rozpočtu sa má pristupovať pred realizáciou finančnej operácie, čo je aj každý právny úkon a iný úkon majetkovej povahy, a nie po nej.

1. 3. Zhodnotenie výdavkov ZŠsMŠ

Výdavky ZŠsMŠ Markušovce, jedinej rozpočtovej organizácie obce Markušovce, ktoré sú súčasťou rozpočtu obce Markušovce, boli v roku 2015 naplánované a čerpané len ako bežné výdavky. Podľa údajov uvedených v tabuľke č. 5 tohto stanoviska a údajov uvedených v záverečnom účte za rok 2015, výdavky ZŠsMŠ Markušovce predstavujú z celkových výdavkov obce v sume 2 216 209,- Eur najvyšší podiel /63,35 % = 1 403 991,-Eur/. Okrem výdavkov týkajúcich sa školstva, ZŠsMŠ čerpala aj výdavky týkajúce sa sociálnej pomoci – na stravu a učebné pomôcky. Väčšina výdavkov mala svoje účelové určenie štátom na základe poskytnutých dotácií na prenesený výkon štátnej správy. ZŠsMŠ mala právo vyčerpať všetky štátne prostriedky aj bez zmeny rozpočtu schválenej OZ z dôvodu listu zaslaného ministerstvom vnútra, ktoré vykonalo rozpočtové opatrenie na základe žiadosti obce /bližšie § 14, odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy/, kde je uvedené, že zmeny rozpočtu obce schvaľuje orgán obce s výnimkou účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia poskytnutých na konkrétny účel, z rozpočtu iného subjektu verejnej správy a darov, ak darca určí účel daru. Do budúcnosti je potrebné zlepšiť včasnosť oznamovania príjmov zo štátu voči ZŠsMŠ Markušovce a tiež doriešiť spôsob oznamovania týchto zmien OZ a ich zaznamenávanie do plánov rozpočtov daného roka. Odporúčam tieto veci doriešiť v internom predpise týkajúcom sa rozpočtového hospodárenia obce.

Súčasťou výdavkov ZŠsMŠ sú aj výdavky na originálne kompetencie v celkovej sume 199 002,- Eur, ktoré boli z väčšej časti hradené z podielových daní obce a čiastočne z príspevku štátu pre MŠ /za rok 2015 dotácia v sume 2 604,- Eur/. Prehľad plánovaných a skutočných výdavkov za rok 2015 a roky 2014, 2013 uvádzam v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 6 Výdavky ZŠsMŠ týkajúce sa originálnych kompetencií za roky 2013-2015

Výdavky ZŠsMŠ originálne	Plán 2015 schválený	Plán 2015 po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
Materská škola	80 556	110 426	105 963	81 665	77 564
Školský klub detí	17 570	15 500	14 227	17 412	19 736
Školská jedáleň	77 640	80 730	78 812	80 252	74 446
Spolu originálne kompetencie	175 766	206 656	199 002	179 329	171 746

Zdroj: Záverečné účty obce za roky 2013-2015

Podobne ako pri obecnom rozpočte aj rozpočet školy obsahuje čerpanie niektorých výdavkov rozpočtu vyššie ako bolo schválené, najmä mzdové. Z originálnych kompetencií vyššie výdavky na materiál školskej jedálne sú v súlade so zákonom o rozpočtových výdavkoch verejnej správy č. 523/2004 z.z., § 23, odst. 1, bod f/ podľa ktorého je rozpočtová organizácia oprávnená prekročiť rozpočtový limit výdavkov o prostriedky prijaté z úhrad stravy. ZŠsMŠ mala svoje vlastné príjmy vyššie oproti plánu o 4 088,- Eur.

1. 4. Zhodnotenie výsledku hospodárenia

Výpočet výsledku hospodárenia za rok 2015 je uvedený správne ako rozdiel príjmov a výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu v sume 489 007,- Eur. Oproti plánovaným výsledkom je oveľa lepší. Prebytok rozpočtu znižuje rozdiel finančných operácií, ktoré sa hradia z bežných výdavkov /- 18.297,- Eur/. Z prebytku boli správne vylúčené aj nevyčerpané prostriedky zo ŠR v sume 25 911,- Eur, ktoré sa môžu vyčerpať v roku 2016 alebo sa musia vrátiť. Výsledok hospodárenia je v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi znova prebytok, ktorý je oproti

roku 2014 vyšší o 328 409,- Eur a oproti roku 2013 vyšší o 188 852,- Eur. Kladný výsledok hospodárenia je možné hodnotiť pozitívne. Je však potrebné upozorniť na znenie zákona č. 369/ 1990 Zb. , § 1, odst. 2, podľa ktorého základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obec nie je podnikateľský subjekt, ktorého cieľom má byť zisk, či vysoký prebytok. Nie je jasné, čo bolo cieľom vytvárania takýchto prebytkov. Obec Markušovce už niekoľko rokov mešká s dokončením kanalizácie, na ktorú má v súčasnosti dostatočnú rezervu. Plánovaný rozpočet tejto investície /3 000 000,- Eur/ vysoko prevyšuje ročný rozpočet obce, z čoho viac ako 50 % ide na výdavky školy. Hoci sa ráta s využitím fondov EÚ, činnosť obce nenasvedčuje tomu, že kanalizácia je jej prioritou, aj keď OZ pri 1. zmene ju za svoju prioritu určilo.

Tabuľka č. 7 Výsledok hospodárenia za roky 2013-2015 v Eur

	Plán 2015 schválený	Plán 2015 po zmenách	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2013
Prebytok bežného rozpočtu	272 953	264 505	551 598	392 659	470 901
Schodok kapitálového rozpočtu	-314 500	-242027	-62 591	-257 995	-144 497
Prebytok/schodok rozpočtu= BR+KR	-41 547	22 478	489 007	134 664	326 404
Rozdiel fin. operácie	49 336	- 7 036	- 18 298	- 1 753	-34 088
Vylúčené z prebytku nevyčerpané prostr. ŠR	0	0	- 25 911	- 16 522	-36 370
Prebytok/schodok rozpočtu skutočný			+444 798	+116 389	+255 946

Zdroj: Záverečné účty za roky 2013-2015

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV k 31. 12. 2015

Aktíva, t. j. majetok spolu krytý pasívami, t. j. zdrojmi krytia, podľa účtovnej závierky k 31. 12. 2015 oproti začiatku obdobia stúpol z 8 794 136,- Eur na 9 173 409,- Eur. K celkovému nárastu najviac prispel nárast obežného majetku a to o 455 159,- Eur, z toho najviac vzrástol stav finančných účtov, k čomu prispel predovšetkým prebytok rozpočtu.

Stav dlhodobého hmotného a nehmotného majetku je oproti minulému roku nižší, jednak z dôvodu odpisov majetku a jednak z dôvodu nízkych kapitálových výdavkov a nezariadenia majetku do používania. Obec Markušovce vykazuje vysoký stav na účte 042 - Obstaranie hmotného majetku, kde sa sledujú náklady na všetky začaté a nedokončené investície. K 31. 12. 2015 je brutto suma 462 152,- Eur, po opravných položkách stav netto predstavuje 339 281,- Eur. Netto stav k 31. 12. 2014 bol 289 151,- Eur. Vysoký stav obstarania nesvedčí o hospodárnom využití finančných prostriedkov. Do budúcnosti odporúčam preveriť jednotlivé položky tohto účtu a pred novými investíciami dokončiť začaté. Súčasťou tohto účtu sú aj všetky projektové dokumentácie, ktorých bolo aj v roku 2015 dosť a ktoré vekmi strácajú aktuálnosť a vyžadujú si ďalšie finančné prostriedky.

Stav pohľadávok /budúcich príjmov/ podľa súvahy predstavuje v brutto vyjadrení 355 999,- Eur, po úprave, t. j. výpočte opravných položiek netto suma je 158 403,- Eur, čo je oproti roku 2014 viac o 43 570,- Eur. Nesúhlasím s údajmi uvedenými v poznámkach, podľa ktorých sú všetky pohľadávky v lehote splatnosti. Negatívne hodnotím situáciu, že výberu starších pohľadávok sa venuje malá pozornosť a zamestnanci sú zaťažovaní novými povinnosťami, ktoré im neumožňujú venovať tejto povinnosti viac času.

Negatívne hodnotím tiež skutočnosť, že údaje v poznámkach, ktoré sú súčasťou ročnej závierky, neobsahujú všetky údaje. Chýbajú najmä údaje o výške dlhu, ktoré sú dôležité predovšetkým pri získavaní cudzích zdrojov a schopnosti platiť svoje záväzky. Nie je ani súlad údajov o záväzkoch, ktoré v poznámkach sú uvedené v sume 636 182,- Eur a v záverečnom účte v sume 593 888,- Eur.

3. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU k 31. 12. 2015

Celkovou sumou dlhu obce v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 17, ods. 7 sa rozumie na účely tohto zákona súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce. Zo sumy záväzkov uvedenej v záverečnom účte /593 887,65 Eur/, do celkovej sumy dlhu v zmysle zákona spadá iba záväzok voči bankám v sume 15 586,55 Eur, čo je zostatok úveru uzatvoreným s OTP Bankou na spolufinancovanie výstavby 30 b.j. v rímskej osade Jareček, ktorý je splatný 25. 6. 2017. Zo skutočných bežných príjmov tento dlh tvorí 1,45 %. Záväzok voči Štátnemu fondu rozvoja bývania v sume istiny 543 653,43 Eur v zmysle § 17, odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa do celkovej sumy dlhu nazapočítava. Napriek tomu je potrebné tento dlh brať do úvahy, pretože ho je potrebné splatiť. Záväzky so ŠFRB spolu s úverom voči OTP Banke tvoria k 31. 12. 2015 - 52,20 % skutočných bežných príjmov. Momentálne celkový dlh obce možno hodnotiť kladne.

Tabuľka č. 8. Sumu ročných splátok úveru a úrokov v roku 2015

Úver	Splátka istiny	Splátka úroku	Spolu splátka
OTP Banka	10 391,16	232,85	10 624,01
ŠFRB	24 703,19	5 651,49	30 354,68
Spolu:	35 094,35	5 884,34	40 978,69

Zdroj: Záverečný účet za rok 2015

Na základe informácií z kontrol vykonaných NKÚ do sumy splátok je potrebné zahrnúť aj splátky z úveru poskytnutného zo ŠFRB. Na základe tejto informácie suma ročných splátok je 40 978,69 Eur a neprekročila 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, čo je 267 818,02 Eur.

4. ZÁVER

Návrh záverečného účtu Obce Markušovce za rok 2015 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu Obce Markušovce za rok 2015 bol v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zverejnený najmenej na 15 dní na internetovej stránke obce /okrem prílohy č.1, čo je plnenie rozpočtu v tabuľkovej podobe/, na výveske obce lehota 15 dní nebola dodržaná /príloha č. 1 tiež chýbala/.

Riadna účtovná závierka k 31.12.2015 bola overená audítorom v súlade so všeobecne-záväznými právnymi predpismi.

V Markušovciach 21. 6. 2016

Vypracoval: Ing. Františka Šteinerová
Hlavná kontrolórka Obce Markušovce